

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia pars II - Cod. Ettenheim-Münster 261

[S.l.], [18. Jahrh.]

[Text]

[urn:nbn:de:bsz:31-129036](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-129036)

Philosophia pars Secunda L
Metaphisica.

Sum in logica intellectum huma-
num bene judicare et ratiocinari
influximus, inprudumque judicium et
ratiocinatio, ad veritatem discernendam,
inveniendam, atque communicandam
mane ducimus, quos pro foribus et vestibulo
Philosophie perspicimus, communem quoque
scientiam omnibus disciplinam tradidimus;
hanc tradita, ac bene percepta jam in
riora philosophia pertractata intrare
libet, atque hic sese propriis con-
siderandam exhibet scientia pure speculativa
eque nobilissima, que circa ens generalis-
simasque affectiones ad mentem abstractas,
speciatim vero circa substantias spirituales
occupat. Metaphisica nomen
datum illi est, ut peculiari nomine
a ceteris disciplinis discerneretur potius
quam ut ejus modales conditiones et prophan-
tia latè titulo exprimeretur. Dum
enim opera aristotelica tempore injuriis
non parum vitiosa, quidam tyrannicus,
grammaticus, et anthronius photius
integre adque in ordines certos et clares
figere lentarent, reliqua que quidem
magni fuerant momenti et tamen
male inter se cohaerant, nec uni materia
conveniebant, libris de rebus philosophicis

tractantibus sunt subijuncta, et quo plures
 inferunt indigesta illi Collectioni nomen
 Librorum metaphysicorum quasi post
 phisica positiorum fuisse inscriptum.
 Alii tamen Nomen metaphysicorum
 inde derivant quasi sub scientia primas
 vel supra phisicam, vox enim Græca
meta significat post et supra.
 Si metaphysicam sensu accipimus
 stricto, illa non attinet nisi res
 sola mentis cogitatione existentes,
 et hinc rerum status vocatur status
 Metaphysicus ad quem non pertinent
 res seu Corporis sine sint ab omni
 materia secretatis nisi quatenus per
 mentem cogitantem concipiuntur,
 hinc rerum status est verum metaphi-
 sices obiectum; sensu minus stricto
 metaphisica quoque complectitur res
 quascunque omnis materiae elementes et
 simplices, quo sensus et serios ferire
 non possunt; sensu autem latissimo
 complectitur quascunque principia verita-
 tis et cognitionis generalia omnium
 scientiarum, artium, officiorum parte
 nobiliorem theoreticam vocant.

Hæc Scientia quo ob altissimas Cog-
 nitiones jure merito Sapientia vocatur,
 omnium Disciplinarum nobilissima est et

3.)
Cum alie Cognitiones incerto semper
vento feruntur, dubius fluctuant ac
aerul umbrae per inane volutantes
vagantur, hoc sola principis mixta
immutabilis certum ubique pedem fixit,
rationi nostrae, diversa rerum discendarum
genera perlustrandam profert, omnem aether
sol oriens fulgore suo caliginem atque
ignorantiae tenebras dissipat. per hanc
horis angustias non licet nobis imensum
hunc, qui nunc aperitur campum per-
currere atque huius scientia imensitate
prosequi, generalia tantum illius princi-
pia discutimus ac imo quidam exami-
nabimus statum rerum per mentem
abstractarum, 200. Spirituum illorumque
proprietas naturam examinamus
quam materiam duplici ^{Sectione} ~~disceptione~~ ^{inspiciamus} ~~inspiciamus~~.

sectio prima,
De statu rerum metaphisica
Seu de ontologia.

Supra jam dictum est verum et spiri-
tum metaphisicae objectum esse statum
rerum metaphisicum, qui care intelligatur
observandum est res frequentissime huius rerum
status et sensus distinguere, phisicum unum
et alterum metaphisicum. status phisicus
complectitur res quascunque, seu Corpora
Seu Spiritus, omnesque illorum actus et